

Sygn. akt **III AUa 1018/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Izabela Halik

Sędziowie: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Poznaniu

sprawy **T. J., K. J., A. J.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z.**

o prawo do renty rodzinnej z ubezpieczenia społecznego rolników

na skutek apelacji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 18 lutego 2015 r. sygn. akt IV U 918/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i oddala odwołania;
2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II i oddala wniosek pełnomocnika odwołującej A. J. o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Izabela Halik	SSA Dorota Goss-Kokot
------------------------------------	-------------------	-----------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2015r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze uwzględnił odwołania T. J., K. J., A. J. od decyzji Prezesa KRUS Oddział (...) w Z. i przyznał odwołującym prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 16 marca 2014r. ojcu E. J..

Na podstawie przepisu art. 387§ 2¹ k.p.c. Sąd Apelacyjny pomija ustalenia Sądu Okręgowego.

Stan faktyczny nie był przedmiotem sporu, Sąd Apelacyjny nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego a w apelacji strona pozwana nie zgłosiła zarzutów dotyczących ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana.

Apelująca zaskarża wyrok w całości i zarzuca naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art.29 ust.1 pkt 2 w związku z art.21 ust.2 i 8, art.6 pkt 14 oraz art.16 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wskazując na powyższe apelujący wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ , CO NASTĘPUJE:

Apelacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Słuszny jest bowiem zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego powołanych w apelacji.

Odwołujący domagali się prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu.

Przepis art. 29 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawiera ustawowe przesłanki uprawniające do tego świadczenia i stanowi, że prawo do renty rodzinnej przysługuje członkom rodziny zmarłego emeryta lub rencisty mającego ustalone prawo do emerytury albo renty rolniczej z ubezpieczenia.

W rozpoznawanej sprawie było bezsporne, że w dniu śmierci – 16.03.2014r. E. J. nie miał ustalonego prawa do emerytury albo renty. Oznacza to, że prawo do renty rodzinnej odwołujących uzależnione jest od ustalenia, czy w chwili śmierci E. J. nabyłby prawo do jednego z tych świadczeń.

Poza sferą zainteresowania pozostaje prawo do emerytury. Natomiast rozważania Sądu Okręgowego dotyczyły prawa do renty rolniczej ustalonego przepisem art.21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z tym uregulowaniem, jednym z warunków, który musi być spełniony, jest 5 letni okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie ostatnich 10 lat liczonych w tym przypadku od daty zgonu E. J.. Pozwany uznał bowiem okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w wymiarze 4 lat 11 miesięcy i 16 dni. Zmarły E. J. pobierał rentę rolniczą w okresie od 1 września 1992r do 31 marca 2009r. Dlatego też kluczowym zagadnieniem było rozważenie czy okres pobierania renty rolniczej może być zakwalifikowany jako okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w rozumieniu przepisu art.21 ust.1 pkt 1 powołanej ustawy.

Sąd Okręgowy uwzględniając odwołanie wskazał na dwie istotne okoliczności.

Po pierwsze: na nowelizację ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązującą od 2 maja 2004 r. która między innymi w art.16 ust. 2 pkt 3 wprowadziła dobrowolne ubezpieczenie emerytalno-rentowe dla ubezpieczonych pobierających rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy jako rentę okresową.

Po drugie: uznał, że okres pobierania renty rolniczej przez ojca odwołujących od 16 marca 2004r. do 1 maja 2004r. cyt. „podlega zaliczeniu przy ustalaniu prawa do renty” albowiem dopiero od 2 maja 2004r. osoba pobierająca rentę rolniczą mogła podlegać dobrowolnemu (na wniosek), ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Tym samym argumentacja Sądu Okręgowego prowadzi do wniosku, że w okresie pobierania renty rolniczej, E. J. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników a to dlatego, że do 2 maja 2004r. ustawodawca nie przewidział możliwości dobrowolnego ubezpieczenia rolniczego dla rencistów.

To stanowisko Sąd Okręgowy poparł wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 r. sygn. I UK 304/11.

Przedstawiona powyżej argumentacja Sądu Okręgowego jest błędna.

Sąd ten pomija bowiem definicję ustawową pojęcia „podleganie ubezpieczeniu społecznemu” zawartą w art.6 pkt 14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Przepis ten definiując to pojęcie, wskazuje, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu jest równoznaczne z opłacaniem składek i to zgodnie z przepisami regulującymi tą materię. Jednocześnie czyni wyjątek: odwołując się do przepisów regulujących zasady opłacania składek, uznaje za okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu także te okresy w których ubezpieczony jest zwolniony z obowiązku opłacania składek.

Stanowisko Sądu Okręgowego pozostaje również w sprzeczności z przepisem art.16 ust. 1 powołanej ustawy. Ten przepis jednoznacznie określa podmioty podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i nie wymienia w kręgu tych osób rencistów. Co więcej, wprowadzenie od 2 maja 2004r. dobrowolnego ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla osób pobierających rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, przemawia za stwierdzeniem, że wobec tych osób przyjęto formę ubezpieczenia na wniosek, gdyż nie było regulacji która obejmowałaby rencistów ubezpieczeniem emerytalno- rentowym z mocy ustawy.

Dlatego nie można zaakceptować poglądu Sądu Okręgowego, jakoby okres pobierania renty do dnia 1 maja 2004r. traktować jako okres objęty ubezpieczeniem emerytalno-rentowym ale bez obowiązku opłacania składek. Takie rozwiązanie musiałyby wynikać

z konkretnego przepisu którego jednak nie odnajdujemy w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Również powołany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 r. nie zawiera argumentów, które potwierdzałyby interpretację art.6 pkt. 14 i art. 16 ustawy o społecznym ubezpieczeniu rolników zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy.

W toku postępowania przed Sądem I instancji, odwołujący powoływali między innymi uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13.10.2009r. II UZP 8/09 zgodnie z którą: „ do okresu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy (art.21 ust.8 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jednolity tekst Dz.U. z 2008 nr 50 poz.291 ze zm.) wlicza się okresy pobierania renty rolniczej”.

Uchwała ta została podjęta na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu a istota problemu dotyczyła zastosowania przepisu art.58 ust. 2 ustawy z dnia 17.12 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do ponownego uzyskania prawa do renty rolniczej.

Odpowiedz Sądu Najwyższego absolutnie nie uprawnia do stwierdzenia, że wliczenie okresu renty rolniczej do okresu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej, sankcjonuje okres pobierania renty rolniczej jako okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Nie wnikając w szczegóły stanu faktycznego przedstawionego Sądowi Najwyższemu, należy jedynie stwierdzić, że przedmiotem rozważań była wzajemna relacja pomiędzy ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników a powszechną ustawą emerytalno-rentową

a w szczególności posiłkowania się przepisami ustawy powszechnej przy ocenie prawa do renty rolniczej.

Również powoływany przez strony w toku procesu wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012r. I UK 228/11 potwierdza tezę, że okres pobierania renty rolniczej nie jest okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu chyba że rencista skorzystał z dobrowolnego ubezpieczenia składając stosowny wniosek ale i opłacał w tym czasie składki.

Reasumując należy stwierdzić, że okres pobierania renty rolniczej przez ojca odwołujących nie był okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Zatem

w chwili śmierci nie był on uprawniony do renty rolniczej, gdyż nie legitymował się 5 letnim okresem ubezpieczenia na zasadach określonych w przepisie art.21 ust.8 ustawy o społecznym ubezpieczeniu rolników.

Mając na uwadze wyżej przytoczoną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołania. Konsekwencją powyższego było orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego zgodnie z regułą wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Izabela Halik	SSA Dorota Goss-Kokot
------------------------------------	-------------------	-----------------------